

Milieueffectrapportage actualiteiten

VMR Actualiteitendag 2020

Marcel Soppe

1

Wet- en regelgeving

Voorpublicatie tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (tuintigste tranche), Staatscourant 2019, 64808

- nieuw art. 3 Besluit milieueffectrapportage
- invulling aan art. 7.2a lid 2 Wm
- passende beoordeling leidt niet automatisch tot plan-mer-plicht voor:
 - gemeentelijk plan met geringe omvang (in relatie tot grondgebied gemeente);
 - kleine wijzigingen van plannen
- alleen plan-mer-plicht als uit beoordeling door bevoegd gezag aan hand criteria bijlage II smb-richtlijn volgt dat er aanzienlijke milieueffecten kunnen optreden
- niet bekend wanneer tuintigste tranche in werking treedt

2

Wijziging van enkele wetten van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en van de Arbeidstijdenwet (Verzamelwet ienW 2019), TK 2019-2020, 35 319, nrs. 2-3

- art. 7.28 Wm wordt gewijzigd;
- nieuwe leden 3 en 4
- voor gevallen onder drempel D-lijst hoeft niet al bij de aanvraag om mer-beoordelingsplichtige besluit een mer-beoordelingsbesluit te worden gevoegd
- uitsluitend de mededeling dat de initiatiefnemer voornemens is een mer-beoordelingsplichtige activiteit te gaan uitvoeren
- de mer-beoordeling kan worden uitgevoerd nadat de aanvraag is gedaan
- aanvraag moet worden afgewezen als uit de mer-beoordeling blijkt dat een MER nodig is
- de beslissing over de mer-beoordeling kan worden gemotiveerd bij het mer-beoordelingsplichtige besluit

3

Jurisprudentie

ABRvS 9 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2298, M en R 2019/106, TBR 2019/113, JM 2019/114 (bestemmingsplan 'De Nieuwe Wielewaal' Rotterdam)

- vernietiging bestemmingsplan “De Nieuwe Wielewaal” vanwege het ontbreken van een expliciet (informeel) mer-beoordelingsbesluit.
- In de praktijk bestond de angst dat iedere beroepszaak waarin geen tijdig en expliciet mer-beoordelingsbesluit was genomen, een fatale afloop zou krijgen.
- Ten onrechte, zo leert (o.a.): ABRvS 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4327 (zie volgende sheet)

4

Jurisprudentie

ABRvS 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4327, Gst. 2020/60, M en R 2020/6 (bestemmingsplan "Noortveer" Voorschoten)

- als na de vaststelling van het bestemmingsplan alsnog een mer-beoordelingsbesluit wordt genomen (i.c. is dat besluit de 13e dag voor de zitting aan de Afdeling overgelegd), kunnen de rechtsgevolgen in stand worden gelaten;
- wel relevant is dat de Afdeling het mer-beoordelingsbesluit inhoudelijk juist acht.

5

Jurisprudentie

ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770, JM 2019/127, BR 2019/86, AB 2019/523, M en R 2019/127, Gst. 2020/9 (tijdelijk zonnepark Rouveen (Staphorst))

- omgevingsvergunning tijdelijk zonnepark met ongeveer 22.500 zonnepanelen met een omvang van 4,3 ha;
- geen landinrichtingsproject (categorie D-9 bijlage Besluit mer); i.c. onvoldoende substantieel karakter
- geen stedelijk ontwikkelingsproject (categorie D-11.2 bijlage Besluit mer); gaat niet om versterking of urbanisering van een gebied.

6

Jurisprudentie (vervolg)

- geen industriële installatie voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water (categorie D-22.1 bijlage Besluit mer); onder verwijzing naar mer-richtlijn oordeelt Afdeling dat het bij industriële installaties gaat om thermische installaties en andere verbrandingsinstallaties. De Afdeling overweegt: *“Een zonnepark is geen thermische (verbrandings)installatie. In een zonnepark wordt immers geen thermische energie opgewekt of gebruikt voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, maar wordt stralingsenergie (zonlicht) rechtstreeks omgezet in elektrische energie. Een zonnepark is dus niet een industriële installatie voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water als bedoeld in categorie D 22.1 van de bijlage bij het Besluit mer”*.

7

Jurisprudentie

ABRvS 13 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3820, M en R 2020/18 (omgevingsvergunning windpark Hartelbrug II Rotterdam)

- ingevolge art. 7.16 lid 4 Wm mag in een mer-beoordelingsaanmeldnotitie rekening worden gehouden met mitigerende maatregelen. In het verlengde daarvan mag het bevoegd gezag in het mer-beoordelingsbesluit eveneens betekenis aan die maatregelen toekennen (art. 7.17 lid 4 sub b Wm). Dan geldt echter wel de eis dat de verplichting om deze maatregelen daadwerkelijk uit te voeren en het tijdstip waarop dat dient te geschieden, als voorschriften aan het mer-beoordelingsplichtige besluit worden verbonden (zie art. 7.20a lid 1 Wm). Dit geldt ook voor zover het wettelijk kader betreffende het mer-beoordelingsplichtige besluit dat niet toestaat. Dit is met name van belang voor de OBM. Op grond van art. 5.13a Bor kunnen aan een dergelijke vergunning immers geen voorschriften worden verbonden;

8

Jurisprudentie (vervolg)

- i.c. hebben B&W geluidvoorschriften aan de OBM verbonden die niet strikt zijn te herleiden tot de mer-beoordelingsaanmeldnotitie. De Afdeling acht zulks niet mogelijk.
- als het bevoegd gezag derhalve vindt dat een MER alleen dan achterwege kan blijven als er bepaalde mitigerende maatregelen worden getroffen en die maatregelen niet in de mer-beoordelingsaanmeldnotitie zijn genoemd, dan zal het mer-beoordelingsbesluit moeten inhouden dat een MER moet worden opgesteld en zal de OBM moeten worden geweigerd. In de praktijk zal naar ik aanneem niet aanstonds tot zo'n besluit worden overgegaan, maar zal het bevoegd gezag de initiatiefnemer uitnodigen om de aanmeldnotitie met de desbetreffende mitigerende maatregelen aan te vullen zodat de OBM alsnog kan worden verleend.

9

Jurisprudentie

ABRvS 21 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2822, JM 2019/157, M en R 2020/55 (ontgrondingsvergunning Heerlen)

- het komt nogal eens voor dat een tijdelijke ontgrondingsvergunning wordt opgevolgd door een nieuwe (tijdelijke) ontgrondingsvergunning die materieel nagenoeg gelijklopend is;
- zo'n nieuwe ontgrondingsvergunning is geen wijziging of uitbreiding van een bestaande ontginning als bedoeld in de onderdelen C/D-16 van de bijlage bij het Besluit mer. Een mer-(beoordeling) kan achterwege blijven;
- de Afdeling legt het Besluit mer in dit verband richtlijnconform uit. De Afdeling leidt uit HvJ EU 19 april 2012, ECLI:EU:C:2012:225, af dat geen mer-plicht of mer-beoordelingsplicht geldt voor nieuwe tijdelijke vergunningen, wanneer in die nieuwe vergunningen geen andere voorwaarden worden gesteld aan de te ontgronden percelen dan in de eerder verleende - onherroepelijke - vergunningen voor die locaties

10

Jurisprudentie

HvJ EU 25 juni 2020, ECLI:EU:C:2020:503, JM 2020/104 (windturbinepark Vlaanderen)

- vergunning vijf windturbines
- voorwaarden vergunning vloeien deels voort uit Vlarem II (besluit Vlaamse regering met algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne) en een zogenoemde omzendbrief (brief 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines' van de Vlaamse regering en ondertekend door de minister-president en twee ter zake bevoegde ministers).
- voorwaarden zien op o.a. slagschaduw, veiligheidsvoorschriften en geluidsemissies.
- Vlarem II en de omzendbrief zijn niet door een plan-MER voorafgegaan

11

Jurisprudentie (vervolg)

- Hof oordeelt dat Vlarem II zich kwalificeert als een 'plan of programma' ex art. 2, onder a, smb-richtlijn. Omzendbrief mogelijk ook (eindoordeel moet door nationale rechter worden gegeven);
- art. 3 lid 2 aanhef en onder a smb-richtlijn: plan-mer-plicht voor plan of programma als het betreffende plan of programma a) betrekking heeft op een van de in dat artikel genoemde sectoren, én b) het kader vormt voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de in de bijlagen I en II bij de mer-richtlijn
- Vlarem II en omzendbrief hebben betrekking op de energiesector = art. 3 lid 2 aanhef en onder a smb-richtlijn
- windturbineparken opgenomen in bijlage II bij de mer-richtlijn
- Vlarem II en de omzendbrief bevatten criteria en modaliteiten die bij goedkeuring en uitvoering van windturbineprojecten in het Vlaamse gewest in acht moeten worden genomen

12

Jurisprudentie (vervolg)

- Vlare II en mogelijk omzendbrief hadden door plan-mer voorafgegaan moeten worden
- gevolgen: opschorting of nietigverklaring plan/programma + reeds verleende vergunning (die grondslag vindt in plan/programma) mogelijk vernietigen/opschorten (HvJ EU 12 november 2019, ECLI:EU:C:2019:955, AB 2020/49, JB 2020/1 (windturbinepark Ierland))
- echter: als opschorting/nietigverklaring plan/programma leidt tot rechtsvacuüm waardoor andere EU-doelen in gedrang komen (i.c. uitvoering richtlijn 2009/28 inzake elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen en bevoorradingszekerheid inzake elektriciteit), kan de nationale rechter de gevolgen van het plan/programma en de vergunning handhaven in afwachting van opheffen onrechtmatigheid

13

Gevolgen Nederland?

- ABRvS 3 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1064, JM 2019/79; TBR 2019/79 en ABRvS 17 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1258, TBR 2019/95: algemeen verbindende voorschriften kunnen inderdaad een plan of programma in de zin van de smb-richtlijn zijn
- van een plan-mer-plicht uit hoofde van de smb-richtlijn is volgens de Afdeling echter pas sprake indien het plan of programma een relatie met concrete projecten heeft. Er dient in het plan of programma ten minste enige concretisering van een project te zijn.
- De Afdeling oordeelt daarom dat het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling niet onder de werkingssfeer van de smb-richtlijn vallen (waardoor het niet in strijd met de smb-richtlijn is dat die regels in het Besluit mer niet voor plan-mer-plicht zijn aangewezen).
- zie ook ABRvS 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125, JM 2020/81

14

Gevolgen Nederland? (vervolg)

- arrest d.d. 25 juni 2020 bevat geen nieuwe toetsingscriteria, maar vraag is of Afdeling die criteria wel goed heeft toegepast. Moet er inderdaad sprake zijn van relatie met concrete projecten zoals de Afdeling dat doet?
- Hoe omgaan met eventueel plan-mer-gebrek: ABRvS 29 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:301, JM 2020/32, M en R 2020/71 (windpark Nij Hiddum-Houw); nog houdbaar?

15

Dank voor uw aandacht!

Marcel Soppe
M: 06-53268414
E: m.soppe@soppegundelach.nl

16